

Allmänt

Instrument och gods för flergångsbruk ska efter användning rengöras och desinfekteras.

Desinfektion med fuktig värme vid 90°C i > en minut är den effektivaste, mest ekonomiska samt miljövänligaste metoden för att avdöda mikroorganismer och därmed förhindra smittspridning.

I de fall desinfektion efterföljs av en steriliseringsprocess beror resultatet av den bland annat på antalet mikroorganismer som finns på gods och instrument före sterilisering (bioburden).

För att denna process ska säkerställas ställs krav på utrustning och kunskap hos användare. Utvärderade metoder för rengöring och desinfektion av flergångsprodukter måste var väl kända samt att regelbundna funktions- och processkontroller utförs och dokumenteras.

Verksamhetschef/Enhetschef ansvarar för att all personal som använder desinfektorer får utbildning avseende skötsel, tillåten typ av gods, korrekt lastning samt att egenkontroll utförs.

Användningsområde

Spol- och diskdesinfektorer är avsedda för rengöring (i vissa fall krävs mekanisk rengöring ex. benrester på instrument) och desinfektion av flergångsartiklar i hårt material som tål 90°C och inte rostar, t.ex. rostfritt stål, aluminium, plast och glas.

- Rostigt material får aldrig köras i desinfektorn eftersom rost kan smitta mellan t.ex. instrument och maskin.
- Poröst material (textil, disktrasor, städmaterial etc.) får aldrig lastas i desinfektorn, värmefördelningen blir felaktig och desinfektionen ofullständig.
- Överlasta aldrig desinfektorn och följ tillverkarens rekommendationer vad gäller godsets placering, öppna alla instrument saxar, peanger etc.
- Gods och instrument som ska rengöras och desinfekteras får max ha haft en intorkningstid (tiden från avslutad användning fram tills det körs i desinfektorn) på 2 timmar från slutanvändning till desinfektion.

Spoldesinfektor

Spoldesinfektorn har utslagsfunktion (jmf toalett) och är konstruerad för rengöring och smittrening av enkelt gods som bäcken och urinflaskor. Spoldesinfektorn går upp i 80° i 1 minut för att nå fullgod effekt.

Vad kan rengöras i en spoldesinfektor?

- Värmetåligt, rostfritt och icke-poröst material.
- OBS! absolut inget som kan rosta.

Diskdesinfektor

Diskdesinfektorn saknar utslagsfunktion (jmf hushållsdiskmaskin). Diskdesinfektorn har en längre processtid vilken är nödvändig för rengöring och desinfektion av

instrument samt komplicerad utrustning som till exempel slangar och rörformiga instrument vilka kräver speciella tillbehör för genomspolning. För att uppnå höggradigt rent gods ska maskinen nå upp i 90° i 1 min.

Vad kan rengöras och desinfekteras i en diskdesinfektor?

- Värmetåligt, rostfritt och icke-poröst material t.ex. rostfritt stål, glas, plast, aluminium.
- OBS! absolut inget som kan rosta.

Öppna luckan och desinfektera därefter händerna innan du plockar ut rent gods ur spol- och diskdesinfektorn! Placera godset på en desinficerad yta.

Dagligt/veckovist underhåll och kontroller

Utförs av verksamhetsanknuten personal och innefattar:

- Rengör kammare och ta bort främmande föremål.
- Töm och rengör bottensilen, vid behov borsta silen och dela på dubbelsilar
- Kontrollera hålen på spolvingar och munstycken. Rengör vid behov och snurra på vingarna.
- Kontrollera diskmedel och sköljmedel genom att markera med en penna på dunken.
- Rengör diskmedelpumpen och anslutning till diskmedlet vid behov.
- Kontrollera inredning, framförallt plast och gummidetaljer.
- Kontrollera dockningen.
- Kontrollera dörrstängning.

I moderna desinfektorer är desinfektionstemperaturen 90°C i en minut och temperatur- och tidsmätningen sker automatiskt. Någon manuell kontroll behöver därför inte utföras. Vid störd funktion avbryts körningen och panelen indikerar fel. Vid fel i processen ska detta dokumenteras och arkiveras.

Dokumentation och loggbok

Vid varje desinfektor skall finnas en pärm/loggbok märkt:

LOGGBOK

DISK- OCH SPOLDESINFEKTOR

AVD _____

Enhet/boende _____

I pärmen ska finnas:

- Namn på apparat, tillverkare, serienummer, anskaffningsnummer
- Namn på huvudansvarig person på enheten för att dagligt underhåll utförs
- Valideringsprotokoll vid installation, samt vid alla därefter utförda valideringar
- Bruksanvisningar, konstruktionspapper
- Produktinformation om de disk- och sköljmedel som används
- Rengörings- och processanknutna kontroller protokoll
- Dagligt underhåll och kontroller protokoll
- Veckokontroller protokoll
- Dokumentation avseende funktionsfel och felkoder
- Dokumentation om reparationer som genomförts
- Dokumentation om UPQ och FU
- Telefonnummer till tekniska avdelningen

Validering (Giltighet)

Validering utförs vid nyinstallation av tillverkaren som kontrollerar att spol- och/eller diskdesinfektorn fungerar. I samband med transport kan förändringar ske som påverkar maskinens funktion. Det är därför viktigt att validering utförs på plats hos användaren.

Re validering utförs också om förändringar i verksamheten sker som innefattar att ny utrustning ska desinfekteras samt vid byte av diskmedel. Ibland även vid omflyttning riskanalys avgör.

Protokoll förvaras i maskinens LOGGBOK.

UPQ (Upprepad ProcessKontroll) och FU (Förebyggande Underhåll) ska utföras 1 ggr/år. Det är enhetens ansvar att detta blir utfört.

Rekommendationer kommunal vård, omsorg och hemsjukvård

Ett desinfektionsrum med spoldesinfektor bör finnas på varje avdelning eller minst på varje våningsplan inom särskilt boende beroende på hur avdelningarna är placerade. En diskdesinfektor ska finnas i desinfektionsrum intill sjuksköterskornas lokaler för rengöring och desinfektion av instrument och annan utrustning.

De enheter inom avancerad hemsjukvård som tar tillbaka använd sjukvårdsutrustning för rengöring och/eller desinfektion ska ha tillgång till desinfektionsrum med diskdesinfektor.

Referenser:

SS-EN ISO 15883–4: 2009 Disk- och spoldesinfektorer – del1: Allmänna krav, definitioner och provtagningsmetoder.

SIS-TR 46:2014 Processer för rengöring, desinfektion och sterilisering – Validering och rutinkontroll inom svensk vård och omsorg.

